

Ikt. Szám: 49-20/2012.

J e g y z ő k ö n y v

Készült: Kunszentmiklós Városi Önkormányzat Képviselőtestületének (a továbbiakban: képviselő-testület) **2012. május 29-én** a Varga Domokos Általános Művelődési Központ nagytermében megtartott városi gyűlésén.

Jelen vannak: Bödi Szabolcs polgármester, Lesi Árpád alpolgármester, Bíró Károly, dr. Fang Simon, Szőke Imre, Vassné Kelemen Ágnes, képviselők.

Előzetes bejelentéssel van távol: Bábel Péter, Vida István, dr. Völgyes Attila képviselők.

Meghívottak közül jelen vannak:

Józan Judit jegyző,
Dr. Kelemen Henrietta aljegyző,
Bencsik Józsefné pénzügyi osztályvezető,
Honti Roland informatikus,
Gyenes Zsigmondné jegyzőkönyvvezető,
Miklóssy János Sportközpont: Sértő Róbert.
Szabó Sándor ügyvezető, BAKÉR Nonprofit Kft.
48 fő kunszentmiklói polgár

- 1.) Napirend kapcsán: Tóth János kereskedelmi igazgató, Koska Károly műszaki igazgató,
- 2.) Napirend kapcsán: Kiss-Gál Zsuzsanna építész tervező.

*****

Bödi Szabolcs polgármester: Tisztelettel köszönti a megjelenteket. Az ülést 18.00 órakor megnyitja.

Megállapítja, hogy a képviselő-testület határozatképes, mert 9 főből megjelent 6 fő.

Javaslatot tesz a napirendekre.

Elmondja, hogy a TCG üzem korszakalkotó technológia, amelynek létrejöttét magyar tudósoknak köszönhetjük. Nem fantáziáról, íróasztal mögötti dologról, hanem egy működő üzembről van szó. A beruházás milliárdos nagyságrendű, kivitelezése az első kapavágástól a beindulásig 18 hónap. Ebből is látszik, nagy horderejű dologról van szó.

Az ismertető után a város főterének jelenlegi látványtervei kerülnek bemutatásra, és várjuk az ehhez kapcsolódó ötleteket, a terv 50%-os készültségű, amelyben még a vonalakat, ágyásokat odébb lehet tenni.

1.) Napirend

TCG üzem kunszentmiklósi betelepülése

(szóbeli előterjesztés)

Tóth János kereskedelmi igazgató: Elmondja, hogy köszöni a meghívást és a lehetőséget, hogy az országban először lakossági fórumon ismertethetik a TCG technológiát. Elmondja, hogy kérték és köszönik a polgármester úrnak és a képviselő-testületnek, hogy lehetővé tették, hogy feltárják azokat a dolgokat, amelyeket szeretnének a településen megvalósítani. Nemcsak Magyarországon, hanem Európában először szeretnék megmutatni ezt a technológiát, ami az egész világot megrengette. Amire szükségünk van. Mindannyian tudjuk, óriási probléma a hulladék, az energiafüggőség, a munkahelyteremtés kérdése. Befektetőkkel, befektetésekkel dolgoznak együtt, ezeket összefogva próbálják úgy kidolgozni, hogy ebben a technológiával minden résztvevő jól járjon.

Első alkalommal vesznek rész lakossági fórumon. Kéri, hogy tegyenek fel kérdéseket nekik, mert szeretnének ma annyira őszintén mindenről beszélni, mint ami az ars poétikájuk a munkájuk során, mely szerint soha nem hazudunk, nem csapunk be senkit és mindig azt tesszük, amit megbeszéltünk! A mai megbeszélésnek a részükről óriási jelentősége van.

A beruházás értéke jelenleg 140 millió dollár. A finanszírozó erre az összegre ígéretet tett. Szükség van a lakosság döntésére ahhoz, hogy a tényleges tárgyalást befejezzék a finanszírozókkal. Ha a lakosság nem támogatja, akkor nem támogatja a finanszírozó sem. Egy picit az önök kezében van a döntés, ezért most mindent el szeretnénk mondani, és örülnénk, hogy ha mindenről kérdeznének.

Elmondja, hogy hallotta, hogy megjelent egy cikk, ebben sok igazság van. Itt munkahelyteremtő beruházásról, az önkormányzati bevételek emelkedéséről is szó van. Nem csak a mi beruházásunkról beszélünk. A berendezésük 3 ha terület igényel, de a képviselő-testülettől 10 ha-t igényeltek azért, mert úgynevezett energy centrált kívánnak létrehozni.

Kereskedelmi tapasztalatuk alapján elmondhatják, hogy Magyarországon és a környékben, sok-sok országban sok-sok TCG berendezés tárgyalása során nagyon sok vállalkozás jelezte, hogy szeretnének köré települni. Első körben az olcsó energia miatt, mert itt olcsó az energia, a villamos áram, az általuk előállított szintetikus gáz, az etanol, a metanol illetve a repülőgép üzemanyag, illetve olyan feldolgozó üzemek, ahol hulladék képződik. Például a csirketelep, és az ide települni kívánó juh vágóhíd. Ezek termelés során megjelenő melléktermékek, hulladékok elszállításához nagyon sok pénz kell, a szállítás és az ártalmat-

lanítás a működési költség 60-70%-át teszi ki. Ha mi fél áron számítjuk ezeket a költségeket, máris rentábilis lesz a vállalkozás.

Előzetes egyeztetéseket folytattak Kunszentmiklóssra települni kívánó több vállalkozással. Ha önök megengedik a lehetőséget, akkor jön még több munkahelyteremtő beruházás.

Elmondja, hogy a technológiájuk egészen másképp működik, nézzük meg, ha kommunális hulladékról beszélünk.

Cégük a Synergy Energetics Cooperation nevű, amerikai cég. Az Amerikai Egyesült Államokban óriási problémát jelent a hulladék feldolgozás, az energiafüggőség, ezért a legnagyobb kutató, bevizsgáló intézeteket bízta meg az Egyesült Államok, vizsgálják meg az összes ipari technológiát, hogy a fosszilis energia mellett más input anyagból hogyan állítható elő hatékonyan energia.

Több kérdésről volt szó, a megtérülés, munkahelyteremtés, környezetkímélés, hulladék ártalmatlanítás, minél kevesebb emisszió kibocsátása és még számos kérdés merült fel. Fantázia néven kellett beadni a technológiákat és pontozták. Megszületett az eredmény, ezt mi nyertük, a maximális 50 pontból a TCG berendezés 48 pontot kapott. Meg kell említeni, hogy van egy technológia, ami megelőzte a mienket, de ez csak papíron, elméletben létezik. A mi berendezésünk gyakorlatban működik az Egyesült Államokban, egy egyetemi város teljes energiaellátását biztosítja folyamatosan, 24 órában. Ezért a mi berendezésünk lett az első. Az Amerikai Egyesült Államok egyfajta gazdasági, üzleti stratégiai titokként le akarta zárolni és nem engedte ki országból.

Elmondja, hogy a későbbiekben részletet fog lejátszani abból a videóból, amit Koska Károly műszaki igazgató készített az Amerikai Egyesült Államokban. Ráirányította a kamerát a televízióra és élőben, nem marketing céget megbízva vette fel a Toledói televízióból a műsort, melyben nyilatkozott az amerikai gazdasági miniszter és több szenátor is.

Elnézést kér, de dr. Hargitay Róbert professzor úr éppen egy tárgyaláson van, ezért nem tud jelen lenni a mostani gyűlésen.

Dr. Hargitay Róbert és dr. Rozgonyi Tibor professzor úr, akik Amerikában az egyetemen tanítottak olyan sok helyen publikálták már médiákban, folyóiratokban, egyetemeken, tudományos fórumokon a TCG berendezést, hogy egyszerűen nem tudta letitkosítani az Amerikai Egyesült Államok. Ezért ezt felszabadították.

Kérdés lehet, és bizonyára felmerül önökben is, hogy miért nincs még Európában ilyen berendezés. Azért, mert 2-3 éve szabadította fel az Amerikai Egyesült Államok. Nekik 2-3 év kellett, hogy el tudjanak menni a tudományos fórumokhoz, politikai fórumokhoz, a pénzügyi világhoz, az akadémiákhoz. Az összes egyetemen be kellett mutatni, az érintett szakhatóságoknak, mindenkinek be kellett mutatni a TCG berendezést, és egyszerűen fel kellett mérni azt is, hogy fogadóképes lesz-e ország erre és az általuk termelt villamos áramot, cseppfolyós gázt és végterméket, ami nem élelmiszer alapanyagból készült üzemanyag, ezt el

tudják-e fogadni, vagy sem. Eljutottak odáig, hogy most már értékesíteni tudják a berendezést.

Kunszentmiklós település egyfajta referencia lesz. Nem kérünk semmit, saját beruházásban, nem az önkormányzat terhére csináljuk ezt, azt szeretnénk, hogy önkormányzat ez a berendezés profitáljon.

A kérdéseket párbeszéd formájában megbeszéljük.

Úgy próbáljuk a TCG berendezést telepíteni, hogy senkinek semmilyen hátránya ne származzon ebből. Ha önkormányzatról beszélünk önkormányzat és a lakossága, önkormányzat területén élő személyekre gondol.

Életszerűségről beszélünk, nem statisztikákról, nem számokról, amin nem lehet eligazodni. Nézzük meg őszintén, mi történik ma hazánkban, Európában sokkal másabb helyzet. A hulladékkezelő begyűjti az önkormányzattól, a vállalkozásoktól, a lakosságtól a hulladékot. A legfontosabb kérdés, mi történik ezután a kommunális hulladékkal?

Nézzük meg azt a lehetőséget, ha mi valahová telepítünk egy technológiát, milyen hatással van lakosságra azon kívül, hogy örülünk, hogy elviszik a kommunális hulladékot, a szennyvíziszapot, és ez nagyon jó nekünk, mert nem kell fizetni érte. Mi próbáljuk ezt megfordítani. Mi a kommunális hulladékot, a szennyvíziszapot feldolgozzuk, ezért nem fog emelkedni sem a kommunális hulladék szállítási díja, sem a szennyvíziszap díja.

Esetlegesen, ha a környezeti nevelés és ebben aktívan részt akarunk venni iskolákban és óvodákban, ha ezt megfelelő módon szelektáljuk akár csökkenhet is a díja. Ez a 21. században óriási dolog. Nem mi akarjuk belőle halálra keresni magunkat. Hanem közösen, együttműködve nagyon hosszútávon működő technológiában gondolkodunk. Ezen akarunk változtatni.

Elnézést kér mindenkitől, de ISPA program keretében megépült kommunális hulladéktárolót nem hajlandó így hívni, egyszerűen úgy hívja, gödör, akármilyen szép fóliával van körberakva, addig, amíg oda beletesszük, és azt nem hasznosítjuk, addig számomra gödör, s ott van rengeteg olyan anyag, amelyekből gyakorlatilag ma csodákat lehet tenni. Nem gondolkodtunk eddig erről. Azért, mert nem volt ez a technológia, amit mi képviselünk. Most már van ez a technológia, újra kell gondolni az egész kommunális hulladék kezelés kérdését. Fordítsuk vissza a folyamatot úgy, hogy a lakosság profitáljon, próbáljuk meg megoldani, egészen kicsi dolgot kell tenni, ha valakinek egy technológia, egy TCG berendezés van a kezében

Azt szokták mondani a nagyszerű dolgok az egyszerűségben rejlenek, csak annyit kell tenni, hogy ebbe a körforgásba beteszünk egy TCG berendezést. A Kommunális hulladékot kezelő társulás továbbra is begyűjti a szemetet, szállítja, nem teszi le mindet a gödörbe, e helyett a TCG berendezésbe beleteszi azokat az anyagokat, amiket mi hasznosítunk. Csak azokat a számukra nem hasznosítható anyagokat teszi le, amivel mi nem tudunk mit kezdeni. Óriási jelentősége van, mert itt ebből már profitál az önkormányzat. A szállító mindenkitől megkapja a pénzét. Nagyon fontos dolog, körülbelül megötszöröződik a kommunális hulla-

déktárolók élettartalma. Nem kell bezárni, milliárdokért rekultiválni, és újat építeni, engedélyeztetni, megtalálni a területet, elfogadtatni a lakossággal és újat csinálni, egy óriási sirályokkal ellepett bűzös szemétteltelepet. A rekultivációs költség több milliárdba kerül, s egy-egy kommunális hulladéktároló telep bezárása és utána ennek kezelése. Ez valahol benne van a mi kommunális és szennyvíz iszap díjunkban. Óriási költségcsökkentő tényezőt iktatunk bele már a beszállító cégek felé is.

Hangsúlyozza az elmúlt 2-2,5 évben a szakmai fórumokon említette, tájékoztatták a kommunális hulladék szállítókkal is, velük is le kellett nyeletni, hogy mi ebbe a rendszerbe bele akarunk lépni, s elfogadták, sőt egyértelmű válasz volt, hogy segíteni fognak, és meg fogják oldani a dolgot. Nem teszik le a gödörbe, hanem leteszik hozzánk a használható anyagot. A mi esetünkben az A.S.A. kommunális hulladék szolgáltató nyilatkozata alapján Gyálon, az ő telephelyükön lesz a válogató mű, ott válogatják, préskonténerbe beleteszik az innentől kezdve már energetikai célú hasznosítású alapanyagot, és egy zárt konténerrendszerben megérkezik ide a már nem kommunális hulladék. Nem folyik, nincs szaga, teljesen steril lesz. Ki fog térni arra, hova érkezik, és hogy néz ki ez az üzem, milyen szagok lesznek itt. Kiemeli, zárt konténerben jön ide.

Kunszentmiklós település számára az ASA vállalta, ő partner és résztvevő ebben. Az érintett személyekkel előzetes tárgyalásokat folytattunk, és ők igent mondtak.

Nagyon fontos, Európai Unió direktívákat is érint, s egy kicsit részletezzük, hogy az önkormányzati közösségen túl egy országnak, egy államnak is miért jó egy ilyen TCG berendezés. Mindannyian tudjuk, hogy az Európai Unió felé kötelezettségvállalások vannak, egyrészt CO kvóta, környezetvédelmi kibocsátás szempontjából nagyon magas kötelezettséget vállaltunk, másrészt vállaltuk, hogy az általunk elfogyasztott üzemanyag mennyiségében kb. 17-20%-kal megújuló energiából származó üzemanyagot teszünk hozzá. Most kijött az új Európai Unió környezetvédelmi törvény, amelyben azt olvastuk, élelmiszeripari alapanyagból előállított bio etanol üzemanyag használatra nem alkalmas az összetétele miatt.

A mienk mindenféle paraméternek megfelel, tudjuk vállalni ezeket a követelményeket. A CO kibocsátás nagyon drága dolog, Nagyon durván büntetnek bennünket, ha nem tudjuk ezt teljesíteni. Ezért közös érdekünk.

A dián megmutatja hogyan fog kinézni az itt építendő üzem, s elmondja, arról is beszélni fognak, hogyan működik.

A karbon tartalmú hulladékok alatt, ebbe beletartozik a mezőgazdasági hulladék, a kommunális hulladék, az útszéli nyesedékek, amit sehol máshol nem lehet használni, bele lehet vinni, ami semmi másra nem használható. A mienk nem égető, de azt kell mondani, minden éghető anyagot bele lehet tenni, még a műanyagot is. A TCG berendezés szintetikus gázt állít elő, ezt követően opcionálisan választható, hogy villamos áramot szeretnénk-e előállítani. Ha szintetikus földgázt akarunk előállítani, akkor metanizálót teszünk be, illetve ha cseppfo-

lyós szénhidrogént, üzemanyagot szeretnék előállítani akkor cseppfolyósítót tesszünk a TCG berendezéshez. TCG berendezés rendkívül flexibilis, a felsorolt alapanyagokkal önállóan működik. Amilyen éppen rendelkezésre áll, ezzel tud működni. Illetve a másik oldalról, ha ügyesen működik a vállalkozás, éppen azt a végterméket fogjuk előállítani, amire éppen a piacnak szüksége van. Ez szintén azt jelzi, micsoda fantasztikus találmány, egész évben, 24 órás működés van. Van olyan ország, ahol kézi válogatóműről beszélünk, ott 150-200 főt tudnak alkalmazni. Magyarországon nem lehetséges, itt automata válogató lesz. Itt lényegesen kevesebb munkaerő szükséges. Csak kizárólag TCG berendezésnél 25 fő három műszakban dolgozik, itt nem beszéltünk a beszállítókról, s arról, hogy nagyon sok vállalkozás települ körénk. Rendkívül flexibilis berendezés, nem tudja sem a jogi szabályozás, sem pedig a piac beszorítani.

Nincs kémény, se lég se cseppfolyós káros anyag kibocsátás. Szennyvíziszappal önállóan azért nem tud működni, mert az lapátolható állapotban 80% nedvességtartalommal bír. A mi berendezésünk az összes többi berendezéshez képest 50% víz és 50% száraz anyag tartalommal működik, gyakorlatilag le kell vinni a szennyvíziszap arányát annyira, hogy a nedvességtartalom az 50%-ot ne érje el. Mezőgazdasági hulladék esetén például a nád, ahogy levágtuk, folyik belőle a víz, ez egyből mehet a berendezésbe, nem kell külön tárolni, szárítani, aprítékolni, újra megfogni. Ez egyből mehet a berendezésbe. A szennyvíziszapot megfelelő mértékkel kell adagolni. A szennyvíziszapnál teljesen jogosan felmerül a kérdés, ha valami, akkor a szennyvíziszap tele van nehézfémekkel.

A berendezés úgy működik, hogy addig csapdába esik minden egyes atom, minden egyes molekula, amíg abban valamilyen karbont talál, csak akkor tud kijönni hamu formájában, amikor abban már semmi káros anyag nincs. Amikor kijön, olyan kémiai csapdába esik, hogy 250-300 évig nem tud kijönni a hamutartalomból, tehát környezet semleges, ez be van vizsgálva Magyarországon is. Teljesen ártalmatlan.

A kép alján lévő fogadóegység jobb oldalán lévő nagy csarnokba megy be az input anyag, teljesen zárt rendszerben. A Kunszentmiklóson építendő üzem látvány kicsit más lesz, mivel válogató nem itt lesz. A baloldali épület egy irodaház, egy kutató, fejlesztési laboratórium, Jelen pillanatban úgy néz ki, talán Kunszentmiklóson fogják ezt a részt megépíteni, ez még nem biztos. Jelen pillanatban mindent ide szeretnének hozni. A kép hátsó részén látható négy kémény, ezek a gázmotorok égéselvezető csövei. Ilyenek mindenhol vannak az országban. Az engedélyezés során azt mondja a törvény 500 méter a védtávolság a lakosságtól. Ahogy előzetesen megnézték a területet mi a 500 métertől messze vagyunk. A képen a félköríves, a sárga és piros színű ábrák a TCG berendezés részei. A középen látható rész Kunszentmiklós esetében egyfajta visitor centert jelent. Ez arról szól, hogy működés közben jöhetnek, megnézhetik a szakértők, megnézheti bárki, akivel előzetesen egyeztettek, hogyan működik ez a berendezés. Várható, hogy az Európai Unióból, Ázsiából, Kínából, szakértői bizottságok konferenciák jönnek ide. Óriási jelentősége van a dolognak, a város esetében

étterem, szállás, turisztika, konferencia, és ami a látókörünkben sincs, hogy ez mit hoz magával. A technológiával a legjobb fogadtatást itt kaptunk képviselő-testület és polgármester úr részéről. Azért hoznák ide a visitor centert, természetesen földrajzilag is nagyon jó helyen van Kunszentmiklós település, viszont a fogadtatás amit kaptunk, az valami elképesztő volt.

A következő dián lévő ábrával szemlélteti azt a tényt, hogy gyakorlatilag, aki a látókörükben volt, és akivel tárgyaltak, mindenkit megpróbáltak bevonni. Az önkormányzatot, a hulladékkezelőt, a központi fűtés szolgáltatókat, ahol van, villamos áram szolgáltatókat, a termőföldekről beszállítókat.

Megpróbáltak gondolni mindenkire, aki a TCG berendezésénél beszállító.

Bemutat egy film bejátszást, amelyről elmondja, hogy a felvétel Amerikában készült, ez saját közvetlen amatőr felvétel, nincs benne semmiféle marketing. A filmen látható hogy készül a TCG berendezés.

Miért nincs Európában még TCG berendezés, azért, mert Magyarországra szeretnék hozni a részletes gyártását és összeszerelését. Ez nagyon-nagyon nehéz feladat, mert ha ilyen világra szóló technológiáról beszélünk, és egy ilyen berendezés üzleti értékébe belegondolunk, minden ország el szeretné vinni. Nagyon-nagyon keményen harcolunk azért, hogy itt maradjon. Úgy néz ki, hogy Magyarországon lesz a gyártás és ez tudatos dolog volt tőlünk. Az eltelt 2-3 év kellett, hogy mindenképp itt maradjon a mi hazánkban a gyártás. A filmen látható, hogy dr. Hargitay Róbert professzor úr a TCG üzem vezérlőjében beszélget a budapesti közterület fenntartó képviselőjével, illetve Győrből, a filmen lévő másik személy Rozgonyi professzor úr. A filmen jelen pillanatban a TCG vezérlőtermében beszélgetnek, látható az üzem vezetője és a kezelő, aki mellette áll. A másik oldalon a budapesti közterület fenntartó vállalat egyik szakértője illetve Győrből az egyik beszállító cég képviselője.

A vezérlőteremben minden adott másodpercben látjuk, hogy éppen mit csinál a berendezés, a monitor rendszeren, a szerveren keresztül az összes működő TCG berendezést látni fogják, hogy pillanatnyilag mit csinál. Milyen a kémiai összetétele, milyen a gáz összetétele. Minden egyes TCG berendezés működése itt figyelemmel kísérhető. Kunszentmiklóson más lesz, itt állandóan itt leszünk. A képen látható egy mintaberendezés, ezen nincs külső burkolat, a mögötte lévő vörös épület a kéménnyel az egy régi szénérőmű maradáka, ami okádta a füstöt és ellátta a várost energiával, most ezt váltotta fel a TCG berendezés.

Azon dolgoznak, hogy Kunszentmiklóson egy visitor centert hozzanak létre, hogy a berendezést lehessen látogatni.

A filmen látható szemüveges férfi az energetikai miniszter, s mellette a gazdasági miniszter. Nagyon sok szenátor is elment erre a látogatásra. Elég messze van a fővárostól ez a berendezés. Amikor megnézték a berendezést teljes ováció volt, Amerikának az energetikai jövőjét látják. Amerikában óriási ovációval fogadták ezt a technológiát. Ezt az ovációt áthozzuk Magyarországra, és az országon belül Kunszentmiklós lesz az első helyszín, ahova berendezést kívánnak

telepíteni. Nagyon remélik, hogy az avatáskor hogy ováció lesz az Európai Unió részéről, mint amit itt látunk ezen a saját felvételen.

Összefoglaló kérdések előtt még egyszer elmondja, hogy se légnemű, se cseppfolyós káros anyag kibocsátás nincs, nem égetésről beszélünk. Nem kérünk önöktől semmit. Önöktől azt kérjük, gondolják át, mit ajánlunk, mit javasolunk. Nézzük meg, önöknek milyen lehetőségei merülnek fel. Elgondolkodnak vállalkozásokban, ez nagyon fontos dolog. Nézzük meg annak lehetőségét, hogy mit jelent a konferenciaturizmus a szállodáknak, milyen óriási lehetőséget jelent az önök unokái, gyerekei számára.

Kiemeli, hogy ahhoz, hogy együtt tudjunk gondolkodni, mindenkinek a rendelkezésére áll, felhívhatják bármikor, Kunszentmiklós városának ez az egyik leg szebb vállalkozása lehet.

Kéri, hogy tegyék fel kérdéseiket.

Korbadics Tibor: Elmondja, hogy eleve úgy indult el, hogy ezt a projektet ellenzi. Ha figyelembe vesszük, hogy 8-9 ezer fő között van a lakosság, akkor az itt jelenlévők nagyon 0-0 százalékot tesznek ki, tehát ez semmiféle eredményre, elhatározásra nem sarkallhat, nem jogosítja fel az önkormányzatot szerinte. Kérdezi, mennyi pénzt várnak az önkormányzattól ehhez hozzájárulásként?

Tóth János kereskedelmi igazgató: Elmondja, hogy a lakosság létszámához képest nem tartja kevésnek a jelenlévő létszámot. Megjegyzi, meg fogják találni a módját annak, hogyan tájékoztassák a lakosságot. Hangsúlyozza, semmiféle pénzt nem kérünk a várostól, mi hozzuk.

Korbadics Tibor: Megjegyzi most, kérdezi, később is így lesz?

Tóth János kereskedelmi igazgató: Elmondja, hogy később se kérnek. Elmondja, ha figyelte az elmondottakat, elhangzott, mi hozzuk a pénzt, nem csak a TCG berendezést. Tessék megnézni a cikket, iparüzési adó, munkahelyteremtés, rettenetes mennyiségű pénzt hozunk. Kéri, hogy hívja fel telefonon, ehhez ad telefonszámot.

Dr. Jakab László: Kérdezi, ha nem éget, hogyan alakítja át az input anyagot energiává, mi a lényege a rendszernek?

Koska Károly műszaki igazgató: Elmondja, hogy azért mondja, hogy nem égetés, mert ahhoz oxigén szükséges, ez oxigénmentes környezetben történik, azaz pirolizálás. Ez gázosítás, ezt már a németek is használták a II. Világháborúban, Afrikában, ebből csináltak üzemanyagot. Nagyon sokféle pirolízis, kb. 40-50 féle létezik. A legnagyobb probléma ezekkel a technológiákkal az, hogy elgázosítják a szerves anyagot, de a keletkezett szintézis gáz rengeteg szennyező anyagot tartalmaz, amit tisztítani kell, ez nagy költséggel jár, s az így keletkezett

anyag már nem versenyképes a piacon. A Mi technológiánk abban különbözik, hogy a pirolízis technológia össze van kapcsolva egy másik technológiával, amit úgy hívnak gőzreformáció. Ez a gőzreformáció azt jelenti, vizet adagolunk be a rendszerbe, vagy kollega is említette, úgy működik, amennyi szén molekula van ugyanannyi vízmolekula szükséges a technológiához. Van olyan input anyag, aminél plusz vizet kell adni, a szennyvíziszapnál olyan anyagot kell hozzá adni, hogy csak 50%-os nedvességtartalom legyen, mert az ideális, a gőzreformációban keletkezik egy szintézisgáz és szennyező anyag. Amit a többiek különböző filteres technológiával próbálnak tisztítani, hogy a környezetbe kivihető legyen. Az is szintézisgáz, abból is lehet előállítani villamos áramot, cseppfolyós szénhidrogént szintetikus gázt, de nagyon költséges. Nálunk ez a gáz rögtön meg a második lépcsőbe, a képen látható egy spirál, itt három fokozatban 1100 fokban vízben történik a gőzreformáció, ami ennek az egésznek az újdonsága. Itt történnek meg olyan katalitikus folyamatok katalizátor nélkül, hogy a végtermékben, a szintézisgázban csak nitrogén, szénmonoxid széndioxid és metán van. Ezért mondjuk, nincs cseppfolyós és légnemű szennyeződés, ami a környezetre veszélyes lenne. Két technológia össze van kapcsolódva, és egy katalitikus folyamat fog végbemenni, a technológiában tökéletesen tiszta szintézisgáz van, ami később lehet egy repülőgép hajtóanyaga, lehet cseppfolyósító berendezés input anyaga, amiből később etanolt, metanolt vagy bármit lehet előállítani, vagy először metanizálunk, és akkor ugyan olyan jó minőségű szintetikus földgázt tudunk előállítani, amit önök is használnak a gázhálózaton keresztül csak az természetes földgáz, de abban azért van szennyeződés.

A gázosításnál szétbomlik a szerves anyag és atomonként rakjuk össze a molekulákat. A spirál végén van az a technológia, ami az egésznek a lényege egy víz ionizációs rendszer. Ezért világszabadalom, hogy a két dolog össze van kapcsolva. Környezetre teljesen ártalmatlan, mondhatjuk, hogy csak szilárd anyag van a végén, de az is csak a hamu. Ha az input anyag nem kommunális hulladék, hanem biomassza, búzaszalma, kukoricaszár, akkor a keletkezett hamu a műtrágyagyártás alapanyaga lehet, ugyanis a nyomelemek benne maradnak a hamuban, ott válnak ki. A műtrágyagyárak ezért komoly pénzt fizetnek. A kommunális hulladék hamuját annak ellenére, hogy környezet semleges, nem lehet műtrágya alapanyagként használni. Amerikában, amikor rizsszárat használtak input alapanyagnak a műtrágya gyárak komoly pénzeket fizettek ezért a hamuért.

Dr. Jakab László: Kérdezi, a pirolízishez hőt kell fejleszteni? Az energiát visszafordítja saját maga?

Koska Károly műszaki igazgató: Elmondja, hogy igen, induláskor a felfűtéshez kell csak külső energia, ez a reformja. Külső energia szükséges, akár gáz vagy tartályos gáz, utána mivel az energetikai hatásfoka nagyon konzervatívan számolva 70%, a bevitt energia 70%-a jön vissza a szintézisgázban, ha az input anyaga akár biomassza, akár kukoricaszár, akár búzaszalma, akkor akár 83-85%-ot

is el tudnak érni hatásfokban és ennek egy része van itt, a 100% egy részéből tartja fenn magát a technológia.

Tóth János kereskedelmi igazgató: Elmondja, hogy ahogyan a képen is látható, üvegcsarnok tető alatt fog működni a berendezés.

Nagy tisztaságú hidrogén keletkezik, Magyarország hidrogén nagyhatalom lesz. Tudjuk, hogy az akkumulátorokat le kell cserélni, ártalmatlanítani kell, ezért nem biztos, hogy környezetbarát, viszont jelen pillanatban több nagyváros önkormányzata jelezte, ha le tudjuk gyártani a megfelelő tisztaságú hidrogént, akkor le fogják cserélni a tömegközlekedési eszközök motorját.

Már eljutottunk odáig, hogy hidrogénhajtású motorok gyártásáról is tárgyaltunk. Ezt is Magyarországon szeretnénk tartani.

Elmondja, hogy a következő képen látható ábrát belső használatra készítették. Itt Kunszentmiklós környékét zöld körrel jelzik. A képen látható köröknek megfelelő számú TCG berendezésre lenne szüksége Magyarországnak, a kék körök a 250-500 tonnás napi kapacitású berendezéseket jelzik. Az egész ország területén 17 berendezésre lenne szükség. Ez 17 x 140 millió dollárt jelent, de nincs az a finanszírozó a világon, aki 17 x 140 millió dollárt csak úgy Magyarországnak adna.

Kiemeli, hogy nagyon szeretnék, ha Kunszentmiklós városba hozhatnák a TCG berendezést. Nagyon sok üzemmel tárgyaltak, aki úgy gondolta, sem környezetre nem káros, logisztikája szempontjából nem veszélyes és szennyeződés nem terheli a várost. nagyon sok olyan vállalkozással tárgyaltunk, aki ebbe a körbe belefér, és már jönneek olyan vállalkozások, akik az Európai Unió területére vonatkozóan olyan szándéknyilatkozattal bírnak, hogy a teljes végtermékére mindenféle mennyiségben, amit csak előállít vásárlók vannak.

Dr. Jakab László: Kérdezi, ebben van magyar szellemi termék?

Tóth János kereskedelmi igazgató: Elmondja, hogy kolléga említette a spirálban katalitikus folyamat van, de katalizátor nincs. Tehát nem kell katalizátorcserére és tudjuk nagyon jól, egy ilyen berendezésben akár 30-40%-ot elérhet a katalizátor értéke, amely gépeket időnként le kell állítani, ki kell cserélni, tisztítani a káros anyagtól. Nagyon sok olyan állam van, ahol tisztítani kellene az ivóvizet pillanatok alatt. Ez egy világszabadalom, a TCG berendezés nagysága abban rejlik. Sok-sok részegység szabadalom tulajdonosait hívták össze a kreatív magyar professzorok és kötöttek velük szerződést, hogy ezek a fantasztikus berendezések egyben csak kizárólag TCG berendezéssel együtt kerülhetnek forgalomba, hogy valaki le ne tudja koppintani, vagy le ne tudja gyártani. A szoftvert csak kizárólag Amerikában gyártják, hozzá sem nyúlhatunk. Kína érdekes, ott rettenetes mennyiségű TCG berendezés kell. Senki nem hitte nekünk a TCG Fuji Chine cég már kész van. Amerikai háttérrel, magyar gyártású üzem lesz.

Megjegyzi, nagyon fáradtak, nagyon sokat dolgoznak ezen, tényleg olyan vállalkozást hoznak, amit a település elfogad.

Amikor elmondták a technológiát az akadémikusoknak, egyetemeken tudományos fórumokon akkor azt mondták, amiről beszélünk ez csoda, ilyen nem létezik. Akkor kellett elmondani, hogy vigyázzunk, mert a vegyi elemeket is meg kell változtatni, a fizikában is változtatni kell, ami le van írva, nem biztos, hogy végleges.

Nagyon sokakat érdekel az üzem, ők kimentek, megnézték az üzemet hogyan működik.

Magyar Kereskedelmi Engedélyezési hivatal több hónapig vizsgálta, be kellett vinni minden szabadalmi jogot, minden leírást, anyagot, azt mondták végre tiszta, a környezetre abszolút káros anyagtól kibocsátás mentes technológiát láthatunk.

Béli Katalin: Elmondja, hogy az A.S.A. innen elviszi a szemetünket oda, ott kiválogatják, és visszahozzák, kérdezi, a gyálik miért nem vállalták az építkezést, hol lesz egyáltalán az a hely, ahova épül, a városon keresztül történik a szállítás?

Tóth János kereskedelmi igazgató: Elmondja, hogy Gyál szerette volna a TCG berendezést. Minden önkormányzatnak a TCG berendezés kellene, mi tárgyalunk önkormányzattal és úgy döntöttünk, a berendezés nem Gyálra megy, hanem ide. Előzetes vizsgálat során meg lesz az az útszakasz, ami elkerülő út, így nem megy be a forgalom a város közepére, egyébként nem túl sok autóról beszélünk.

Bódi Szabolcs polgármester: Elmondja, hogy Fónagy János államtitkár úr szervezi meg azt a találkozót, amikor Kunszentmiklóst végigjárjuk az utat. Nem kívánjuk beengedni a napi 25 kamiont. Ennek többszöröse megy keresztül ma is a városon. Budapest, Kiskunlacháza között készen van egy nagy teherbírású betonút, attól Kunszentmiklósig van egy 21 km-es szakasz, azt szeretnénk megoldani, hogy az Apaji út, épüljön meg jó minőségben. A Virágh Gedeon utcai külső elkerülőt is meg fogjuk építeni, ezáltal tudjuk kiszorítani a nagy autókat Kunszentmiklós belterületéről. Az első lépés az Apaj út rendbetétele. Erre az ígéretet megkaptuk. Tass abszolút partner ebben. A tassi elkerülő út összege nagyjából megegyezik ennek a 20 km-es szakasznak a rendbetételével.

Ha Kunszentmiklós nem Tasson keresztüli célállomás, akkor Tasson egyötödével csökken a forgalom, ez természetesen egy új hidat is jelent. Valamikor ez két számjegyű út volt, az 53-as számú út, ami időközben négy számjegyűvé süllyedt le ezt szeretnénk komoly, jó minőségű úttá fejleszteni. A 25 kamion elképzelhető, hogy vasúti szállítás formájában érkezik. Ezt azért vetették el, mert egy felújított Szabadság utcára menne a 25 kamion, de nem szeretnék egyelőre ezt a változatot, maradna az Apaji út felújítása.

Megköszöni az érdeklődést és a figyelmet, az előadók munkáját.

2.) Napirend

**DAOP – 2009-5.1.2/A főtér rehabilitációja Kunszentmiklóson pályázat ter-
veinek bemutatása és megvitatása**
(szóbeli előterjesztés)

Bódi Szabolcs polgármester: Elmondja, hogy Kiss-Gál Zsuzsanna építésztervező, az Atelierarchitects Via Futura mérnöki tanácsadó és szolgáltató Kft. ügyvezetője ismerteti a főtér átalakítási terveit.

Kiss-Gál Zsuzsanna építésztervező: Köszöni, hogy lehetőséget kaptak a főtér elkészített tervei bemutatására. Ezek előzetes látványtervek, egy vázlattevé, s várják az észrevételeket, ötleteket, hozzászólásokat, hogy ez terv még inkább a helyspecifikusságnak megfeleljen. s mivel köztérről beszélünk, a terveket egy tervező csapat készítette. A tervek Power Point programmal készített diákon, kivetítéssel látható, amely alapján ismerteti az átalakítás, felújítás folyamatát. Az első dia a meglévő állapotot mutatja, elmondja az egész beruházás uniós pályázatból valósul meg és illeszkedik a városfejlesztési stratégiájához. Nagyon egyszerűen megfogalmazható az a cél, hogy mindenképpen racionalizálni kell a parkolást a főtéren, új gyalogos utakat és több funkciójú területeket kell megépíteni. Azokat a területeket, amelyek a jelen pillanatban használaton kívül vannak, élővé kell tenni, és városházát és az előtte lévő területet valódi díszterré, főtérre varázsolni. Az első dia a jelenlegi állapotot mutatja. Elmondja, nagyon sok segítséget kaptak önkormányzattól a térnek a kialakulásával, történetiségével, örökségével meghatározásában. Nagy segítséget kaptak abban, hogy a régi növényállományt milyen formában vegyék figyelembe. Az eredeti cél, hogy a lehető legkevesebb növénytől kelljen megválni, ezért a fakivágási terv kizárólag a veszélyes állapotú fák kivágását tartalmazza.

Kunszentmiklós történetiségét és képeslapok alapján a főtér kialakulását vizsgálták. Egyrészt nagyon egyedi hangulatú tér, mert minden funkció megtalálható rajta. Található szakrális tér a templom környezetében, oktatási épületek, önkormányzat okmányiroda miatt egyértelműen közfunkció, és több szolgáltató egység is található. Egy nagyon heterogén funkciókkal bíró tér.

Vizsgálták a tér kialakulását és látható volt a kezdetektől fogva jól elhatárolható tér részekre osztottak, és amikor hajdanában a piacokat itt tartották, akkor is kocsipiac, baromfi piac és díszteret jól elkülönítették. Alapvetően három funkciót tudtak azonosítani. Egyrészt a templom környékén a szakrális teret, másrészt az üzletsorok előtti úgynevezett szoborparkot, az ahhoz kapcsolódó megemlékezések terét, illetve a városháza előtti díszteret.

Érdekes, hogy ezek periodikusak, tehát időről időre használják az emberek, hétfente, vagy évente háromszor, egyes megemlékezésekkor, mégis ezek lesznek azok a funkciók, amelyek a tervek lényegét adják, és ahogy használják ezeket a tereket mindennapi használatban, közlekedésben, pihenésre, találkozókra, vagy

információ felvételre vagy bevásárlásra, azok állandó használatú tereink lesznek, és ezek fogják megadni a terek hangulatát. A három nagy tér legfőbb szervező erejét szeretné bemutatni.

Városháza előtti tér díszterként definiál térré, a városháza épületének a szimmetriájára rendeződik. A gimnázium illetve a fogadó előtti felvezető szakasz egy szimmetrikus felvezető térként lehet értelmezni, ami a városházára felvezető útban meghatározza a felkészülést, ami a városháza előtti térnek a megfelelő méltóságát megadja, ugyanakkor ez a térrész nagyon érdekes, mert a posta irányába egyre inkább a pihenés funkcióját veszi át.

A másik rész az emlékliget. Amikor először itt jártak tapasztalták, elég hangulatos rész, mert ezek az emlékművek, amelyek meghatározók és nagyon logikus sorrendben követik egymást, egy nagyon sajátos hangulatot adnak annak a térnek. Ezt emlékligetként éltek meg ezeken az emlékműveken végigjárva az ember az ősökre tud emlékezni, akik a városnak egyáltalán fontosak. Ezért ennek a ligetességnek a megteremtését tűztük ki célul, hogy ezeknek az emlékműveknek önálló terük legyen, de liget is legyen.

A harmadik nagy tér a templom körüli tér, ami a templom építészeti adottságai-ból adódóan nagyon jó tengelyességet kapott. Illetve a tér előtt látható egy kis piros négyszög, egy olyan gyülekezési térnek a megteremtése volt a cél, hogy a szakrális teret használók egy igen meghitt és elvont gyülekező teret kaphassanak.

A 4. dia a városháza előtt tér részt mutatja 250-es léptékben, itt az látható, hogy a városháza az egész szimmetriát megteremtve kap egy komoly felvezető útvo-nalat. A tervezésnél az egyik legalapvetőbb elv, hogy nem rakunk arrébb szob-rokat, mert nyilván a város azért helyezi oda, mert számára ott fontos. A képen a sötétebb zöld fák jelzik a meglévő állományt, és a világos jelzi az új telepítésű fákat. A városháza előtt nincsenek veszélyes állapotú fák. Az a 6-8 darab gömb-fa, ami jelenleg a városháza előtt van, az a Kristály és a posta felőli oldallal szemben kerül átültetésre. A városházára szimmetrikus térkialakítás szervező-d-jön. Az épület előtt elhelyeztek két virágágyást, itt folyamatosan virágok fogják díszíteni az épületet, a zászlórudakat szimmetrikusan a bejárat elé helyeztük el, onnan kapja az épület a díszvilágítást. Az emlékmű természetesen marad a he-lyén. A jelenlegi vízköpös medence helyett egy új háromdimenziós, városcímert mutató kút került kialakításra. A felvezető út mellett két virágágyás kerül kialakí-tásra, amelyben egyéves növények ültetése javasolt, ami látványával csekély takarást eredményez. A posta, illetve a Kristály irányában lévő utca a tér szintjé-ben egy szintre kerül a térrésszel, burkolatában is ugyanazt a burkolatot kapja, hogy a gyalogosok lássák, hogy itt a téren mennek át, és így a Kristály és a posta sokkal gyalogosabb barát módon közelíthető meg.

A jelenlegi kereszteződés előtti térrész egyre inkább, sokkal nagyobb zölddel rendelkező díszteret kap, aminek a közepén kialakul az országzászló környeze-tében egy saját belső kis sziget, ami kisebb megemlékezéseket meg lehet tartani.

Illetve ehhez kapcsolódik egy pavilon, ahol kisebb megemlékezéseket lehet tartani.

A kunhímzésből kiindulva kerestünk olyan térkövet, amellyel megvalósítható, a kun hímzésmintát visszük át a burkolat mintájává. Azokat a funkciókat, amelyek ezen a téren igazán fontosak egy pihenő funkció, egy belső kis tér, illetve a városházának a felvezető útja, azokat ez a díszburkolat emeli ki.

Egy új zebra betervezése szerepel a javaslatban, ami egyértelműen megkönnyíti a városháza és a templom irányába a közlekedést, a másik két zebra marad a jelenlegi helyén. A térképen látható még egy új zenepavilon kialakítása, az újságos pavilon áthelyezésre kerül a kristály felőli oldalra. A zebrának a két oldala mellett egy sövény kerülne kialakításra, úgynevezett védelmet jelent azok számára, akik ezen a térrészen közlekednek, illetve itt kerülne elhelyezésre a város-térkép, hogy akik információhoz szeretnének jutni, azok ezt minél inkább megtehesék.

A következő kép ennek a térnek a metszetét mutatja. A baloldalon látható az a díszkút, ami a meglévő vízköpő helyére kerül, s egy zenepavilon, ami dísz a belső kis térnek. A következő dia a belső kis térnek a látványterve, itt látható az újságos pavilon, a zenepavilon és az országzászlónak a hármasa illetve a burkolat, ami megteremti ezt a belső kis világot.

A következő dia a városháza épülete előtti látványterv a díszkúttal, illetve innen már látszik a templom homlokzata, megkapja a megfelelő kiemelést és rálátást, amit egy homlokzat megérdemel. A meglévő fákat érintetlenül hagytuk, mert rendkívül sok árnyékot adnak akár télen is.

A következő kép a templomnak a környezete. Itt az épületből fakadó tengelyesség volt a legfőbb elv. A parókia és az öreggimnázium épülete előtt egy sétány kialakítását tartalmazza a javaslat, ami most is láthatóan használatban van, nem azon a nyomvonalon, ami a közterületi szélességet megengedné. A templom előtti emlékművet szintén nem bontottuk el, hanem erre tervezték rá zöld felületet a templom homlokzatára szimmetrikusan elhelyezve, amin tervezhetők padok, és megteremthető egy olyan belső gyülekező tér, ahol időről időre meg lehet várni az istentisztelet kezdő időpontját, illetve lehetőség nyílik itt is egy új emlékmű elhelyezésére, hogy a szimmetria megmaradjon, amelyet az épület megkíván. A templom mellett összességében öt fa marad megtartásra. Ugyanakkor oldalt teljesen új körisfa sor telepítését javasolják. Jelen pillanatban a díszkút meglehetősen útban van a közlekedésben, illetve a templomban való rálátásra is. Ezért ezt a kutat mi áthelyeztük és egy önálló pici térrel ezt az új kialakítású fasor végére helyezték. Ez egy teljesen felújított új kút, ami sokkal barátságosabb és sokkal kevésbé robusztusabb kialakítást kap. Minden, ami a térképen lila színnel azok élő kiültetések, és a zöld gyepek területeket jelöl. Itt is igaz az, hogy a világos zöld új telepítésű fák, új telepítésű fasort jelöl. Az volt a cél, hogy az új sétánnyal a forgalmas úttól el tudjuk téríteni a gyalogosokat a Református Templom és a parókia közé, ugyanakkor itt is kap egy új fasortelepítést ez a terület. Itt találhatók a leginkább rossz állapotú fák, amelyek a fakivágási terv

alapján a legnagyobb relikviálást kapták. Ezek nagyon rossz állapotúak, egész egyszerűen nem szabad meghagyni, a biztonságra is veszélyesek, ezért szabad megtartani. Ezért ide terveztek egy új telepítésű fasort. Az utat innentől kezdve egységesen fejeztük be az iskola épülete felé, és itt helyeztünk el egy parkolót, ami az épület parkolási rendszerének egyik új elem, a másik az emléksziget északi részén lesz.

Tulajdonképpen autóval eddig a pontig járható a terület, innentől pedig kizárólag az ide bejutó autósok kapnak kártyát, amivel be tudnak jutni. Ettől a ponttól ez teljesen gyalogosforgalmú rész.

A cél a gyalogos forgalomnak a főúttól történő elterelése annak érdekében, hogy a gyalogosok minél hátrébb tudjanak menni, illetve erre még egy lépcsőkivezetéssel is szeretnénk rásegíteni.

A buszváró illetve a gyalogos közlekedéshez tartozik a templomnak a híd felőli oldala, és egy olyan gyalogos sétánynak a megteremtése a templom másik oldalára helyeződik, ahol kifejezetten, kizárólag csak gyalogos forgalom lesz megengedett, illetve ez mutatja a templom szakrális gyülekező terét, ami a megfelelő szimmetriát megteremti a templom előtt. A következő kép jobb oldalán látható a templom, a háttérben a városháza épülete, illetve ba oldalon a parókia ez mutatja ennek a gyalogos sétánynak a látványtervét. A következő kép pedig a másik irányból, az új kút felől ennek az indítását.

Elmondja, hogy a harmadik nagy téregység, az emléksziget. Ennél a területnél látszik jól, a tér északi részére kerültek a legnagyobb parkolást bíró funkciók, illetve biztosítottunk egyrészt az okmányirodához, másrészt a gyógyszertárhoz mozgáskorlátozott parkoló helyeket. Itt az volt a cél, hogy ezeknek az emlékműveknek önálló terük alakulhasson ki, és mégis egy összefüggő teret alkossanak. Jelen pillanatban a közlekedési terv alapján az utcának a forgalma az okmányiroda előtti üzlet előtt kerül lezárásra. Csak azok a lakosok, és csak azok a házak kapnak ide belépést, akiknek ezekbe az épületbe be kell lépni, és létrehozható egy teljesen összefüggő tér felület. A fasorból kivágott fák helyére új ültetés szerepel a tervben. A cél az volt, hogy ennél a tér résznél egy ligetet alkossunk. A sok-sok világos zölddel jelzett fák díszszalmások, amelyek egy rászterbe vannak ültetve erre a térre, és ahol emlékmű található a téren, ezek a rászterpontok maradnak. Ezen a téren egy viszonylag nagy nyitott felület található nehezen tudtuk azt elérni, hogy rendkívüli zöld élvezetet kapnak, akik ezt bejárlák, illetve a főútnak az irányába egyre nagyobb zöld terület kerül kialakításra. Ezt úgy kell elképzelni, hogy ez egy gyepes felülettel kezdődik és olyan, a vidéken honos díszfüvekből magasodik föl, kb. egy méter magas térfal, ami ezt a teret teljesen az épület irányába fordítja és leválasztja a főúttól.

A következő dián látható az előbb elmondott tér kialakítás metszete, a meglévő fasor alsó része jelen pillanatban egy üres terület, a javaslat szerint itt szeretnénk egy kis emelkedő falat létrehozni, ami egy zöld felületből tevődik össze és itt láthatóak azok a rászterek, amelyek rászterbe ültetett fák, amelyek zöld szigetet

hoznak létre. A következő kép a látványtervet mutatja a parkoló irányából a városháza felé nézve.

A városháza előtti rész felvezető terét külön kidolgozták, mert ez volt számukra az egyik legérdekesebb része, nagyon nehéz volt ezt a teret megfogni. Jelen pillanatban itt egy nagy zöld terület található a fogadó oldalánál, ami használaton kívül van. Az alapelv azt volt, hogy az útra gyakorlatilag teljes szimmetrikusan a gimnázium előtti részen és a fogadóval párhuzamosan az út mellett egy-egy parkolósáv, egy-egy járda, majd egy-egy fasor, utána egy-egy sövény sor egy olyan felvezető szimmetriát adna az önkormányzat épülete felé, ami olyan, mint a Hősök terén a város léptékéhez mérten. Itt azért látható megint csak viszonylag sok világoszöld fasor, mert itt történik még a fakivágási terv szerint egy nagyobb vágás. Ezek a fák vannak még nagyon előregedve. A gimnázium előtti platánsor megmarad, és a javaslat tartalmazza egy új platánsor telepítését a fogadó felőli oldalon. Ezt érdemes megcsinálni, hogy a szimmetria létrejöjjön.

A gimnázium a már felnőtté váló emberek előtere, így a másik oldal tulajdonképpen gyerekként élő gyerekek tere lenne. És egy-egy új gyalogos útvonalat nyitottunk ezen az oldalon. A juhász szobrot kövezett felületre állítottuk. Illetve a jelenleg a városháza előtti kis vízköpő fiút is kivesszük a nagy medencéből és a fogadó sarkánál kapott helyet. Ezzel is jelezzük, hogy ez a gyerekek tere. A fogadó teraszát befordítottuk, hogy az úthoz képest egy sövény sávval sokkal védettebb, és ligetesebb helyre tudjon kerülni, ezen a zöldfelületen egy olyan 60-80-100 centiméterig tartó terepjátékot, dombokkal kialakított terepjátékot terveztünk, ami a gyerekek számára megfelelő védelmet nyújt a forgalmas úthoz képest a sövényen túl. Itt egy-két olyan homokos felület kerül kialakításra, ami a gyerekek szabadon használhatnak, ehhez csatlakoznak padok, ahol szülők meg tudnak pihenni. A gimnázium előtti téren van egy meglévő csobogó vagy kút, ezt a tértnek a szintjére hozták, és ehhez is kapcsoltak olyan padokat, amelyen a fiatalok a gimnázium előtt tudnak találkozni. A következő metszeten látszik, hogy a meglévő platánsor mekkora, s mire az új telepítésű platánsor is ekkora lesz, az időbe telik, de érdemes lesz kivárni, mert gyönyörű szimmetria alakul ki. Az egyik oldalon a gyerekek számára egy játéktér a másik oldalon a gimnázium számára egy előtér alakul ki.

A következő dián látható, ez a látvány tárul a gimnázium bejáratára, itt helyreállításra került a gimnázium eredeti kerítése, előtte egy sövény sorral illetve egy kicsit nagyobb teret kap a gyalogos zöldfelület.

A következő kép mutatja a fák magasságát, a fogadó tér metszetét, ezen a részen kerülne elhelyezésre a jelenleg a templom épülete előtt található információs tábla, ide szeretnénk ide átvinni, hogy a gyerekek játszva tanulhassanak a helyi védett növényekről, illetve állataikról. A következő dia a fogadó előtti tér látványterve a strand irányából, ez az önkormányzat épülete felé néző, nagyjából ilyen képet kap az ember egy játéktérről.

Az ültetendő növényekről elmondja, hogy az emlékligetnél díszalmást javasolnak ültetni. Ennek két oka van. Gyönyörű változáson megy át az év során, ez a

képen is érzékelhető, másrészt a környező kertészetek nevelnek ilyen díszalmákat. A gimnáziummal szembeni terület szélén a jelenlegi fákat egy platánsorra javasolják lecserélni, az összes többi fa kőris. A térelhatároló növényfal esetében azokat a díszfüveket javasolják, amelyek itt alapvetően is megtalálhatóak a tájban. Ennek különböző fajtái vannak, amelyek alkalmazhatóak. Évelők esetében azokat javasolják, amelyek itt a vidéken honosak.

A kép mutatja a díszalmás színváltozását, az első kifejezetten zöld, majd a virágos korszaka után megjelennek rajta a kis piros bogyós termések. A kőris leginkább helyspecifikus. Mindenféleképpen tájjellegű fát szerettek volna javasolni. A harmadik a platán, amiből reményeik szerint ez a kép alakul ki az idők elteltével.

Kun hímzés mintájára készülne a burkolat, s e mellé találtak olyan térkövet, amelynél a mintát mindig pasztellszínből készítik, soha nem egy színből, hanem több színből. Egyrészt olyan térkövet kerestek, amiből ez megvalósítható. Pasztellszínű árnyalatot lehet adni ennek a burkolatnak, illetve az egész térnél a burkolatok különböző rakásmódjait javasoltuk elhelyezni, hiszen így válhat ez a főtér egy egységes főtérre annak ellenére, hogy minden részének saját hangulata van. Az ábrán látható, hogyan lehet a mintát a térkőnek a három színéből kirakni. Készítettek egy mintavariációt. Ezekhez várják az észrevételeket.

Egyszerű vonalvezetésű padokat tudunk elhelyezni, az összes utcabútorra egy hengeres kör alakú verziót javasolnak elhelyezni, amik rányitják ezeket a köztereket, és mindenféle kerek formával egy egységes arculatot tudnak kialakítani. A játékok esetében a gyerekek számára létezik olyan játék, amivel tudnak köztéren zenélni, ezt úgy hívják, köztéri zenehárfa. Illetve a gyerekjátékok mellett javasolnak elhelyezni senior köztéri játékból legalább egyet, hogy az idősebb generáció is részt tudjon venni ezekben az elfoglaltságokban.

Lámpából szintén klasszikus lámpát javasolnak, többféle magasság és kialakítási verzió lehetséges, illetve a városháza melletti téren javasoltnak egy kb. 1 méter magas lámpát, ami picit más síkon világítja meg a felületet, kizárólag felfelé történő világítás javasoltak, mert a fák lombzatát alulról megvilágítani gyönyörű hatás érhető el.

Elmondja, hogy az elhangzottakkal kapcsolatban várják az észrevételeket.

Bódi Szabolcs polgármester: Elmondja, hogy Bernát Sándor bácsi csodálatos képeslapgyűjteménye továbbgondolása alapján született meg a főtér átalakítási terve.

Elmondja, hogy a városháza előtti részen, ahol a virágágyás került megtervezésre, azt egy picit odébb kell vinni, hogy a gyalogosoknak több helyet adjunk.

Korbadits Tibor: Kérdezi, hogy mennyibe fog ez kerülni?

Bódi Szabolcs polgármester: Elmondja, hogy 495 millió forintot nyert a város erre a célra uniós forrásból, ennek 15%-át kell nekünk hozzátenni, ez durván

150 millió forintot jelent. Ennek a 150 millió forintnak az önrészét pályázat útján tovább kívánjuk csökkenteni. Reményeink szerint 75-80 millió forintot a BM önerő alapból hozzápályázhatunk. Így marad az az összeg, amit egyébként megspóroltunk a csatornánál. A csatorna önrésze durván 600 millió forintról indult, most ott tartunk, hogy 210 millió forintból megoldható. Tehát az ott megspórolt 300 millió forint töredékét fogjuk ide lerakni.

Korbadits Tibor: Kérdezi, hogy a forgalom hol fog menni, a Rákóczi és Damjanich utcán?

Kiss-Gál Zsuzsanna építésztervező: Elmondja, hogy az autóforgalom lezárása kizárólag az okmányiroda és az OTP részt érintő szakaszon lesz. A forgalom ugyanúgy lesz, mint eddig.

Korbadits Tibor: Megjegyzi, hogy amíg nehézgépjármű forgalom van a belvárosban addig az egész rendezést feleslegesnek tartja, nem beszélve a tervezett gyerekjátszótéréről. Megjegyzi, ha ott eltöltenének egy délelőttöt a tervezett játszótér helyén, s meghallanák, hogy milyen zaj van, és milyen büdös van, oda hangjátékot és egyéb dolgokat nem tennének.

Kiss-Gál Zsuzsanna építésztervező: Elmondja, hogy tervezési szempontból a főúthoz nem nyúlhattak, a Magyar Közút által nehéz együttműködésre lehet számítani, az út forgalom terelése gyakorlatilag nem megvalósítható. A játszótérnél ezek a dombok konkrét befelé fordulást adnak a fogadó épülete felé. Elmondja, hogy egy egész délelőttöt töltöttek ezen a helyszínen, igény volt arra, hogy valahol legyen egy ilyen terület, ahol a gyerekek is kapnak egy zöld felületet. A sövényrel, a dombokkal egy befelé fordulást hoznak létre. Ezek nem olyan típusú játékok, amelyek direkt módon játszótérrel jelentenek, hanem a gyerekek időnként igénybe veszik, egyébként picit használhatóbbá teszik a zöldfelületet.

Korbadits Tibor: Elmondja, hogy a községháza előtt vannak harminc éves telepítésű hársfák, szeretné, ha ezek a fák megmaradnának.

Kiss-Gál Zsuzsanna építésztervező: Elmondja, hogy ezek érintetlenül maradnak.

Korbadits Tibor: Javasolja, hogy olyan fákat telepítsenek, aminek nagyon kevés a hulladéka, levele és gyümölcse, ami lehullik, mert a tisztítással mindig problémák vannak. Inkább örökzöldekre gondolna, mint almafára.

Dobos József: Elmondja, hogy nagyon színvonalas volt a központ átépítésére vonatkozó tájékoztató. Mint pedagógus, gyerekekkel foglalkozó ember számára

a játszótér helyszíne egy kicsit megfogta. 40 évvel ezelőtt még nem is voltunk város, csak nagyközség. Az akkori vezetőség tervezett egy játszóteret, a mostani uszoda parkoló helyén próbálták ezt megvalósítani. Egy pár hintát meg is építettek, teherautó külső gumi volt a hinta. Egyetért Korbádits Tiborral abban, hogy oda nem egészséges egy oktató programot tervezni. A vendéglő és a gimnázium közelében elég nagy a forgalom. Aki gyerekekkel foglalkozik tudja, hogy sokkal könnyebb, elvontabb és csendesebb helyen. Sokkal jobbnak tartaná egy városi játszótér kialakítását az uszoda parkolója területén. A gimnázium előtt autó parkoló lesz jobbról, balról, ezt jónak tartja, mert így is megállnak, sokszor két kerék a betonlefolyóban van, s zavarják a forgalmat, a Tass irányából jövők bekarodását.

Bódi Szabolcs polgármester: Elmondja, hogy az átalakításnál mindig arra figyeltek, hogy mi van, mi az, ami használható. Ezt szeretik az emberek, ott szeretnek lenni. Akkor voltunk kint a téren fél napig, amikor ott lüktetett a forgalom, és bent a járda mellett mindenféle erőlködés nélkül könnyen lehetett beszélgetni. Azért építünk sövényt, azért állítunk különböző elemeket, hogy ezáltal ott egy kis belső teret tudjunk csinálni. Azt néztük, hogy mi a legrövidebb út két bizonyos pont között. Ne a parkon keresztül menjen át az ember, viszont a részsütös felvezetés mellé helyeztük ezeket a dűnéket, amelyek tovább törlik a zajt és a rajta lévő növény tovább szűri a port.

Dr. Szalay Benő: Elmondja, hogy 30-40 éven keresztül a város vezetőségébe tartozott, már akkor is felvetették a közlekedés kérdését. Most még nagyobb a forgalom, óriási tömegű autó vonul végig a Damjanich úton. Akkor felvetették, hogy a központban kellene csinálni egy körforgalmat, amelyet az akkori KPM elvetett. Ez jól jönne most is, mert lecsökkentené az óriási autótömeget.

Bódi Szabolcs polgármester: Elmondja, hogy a városrendezési tervben az elkerülő körforgalom egyik útvonala a használatautó teleptől a székalatti területen futna át egészen az Areváig. Onnan egyenesen tovább megy ki a kecskeméti útig. Az északi, észak-nyugati területek elkerülő útja már meg van, illetve a kecskeméti útról a Virág G. út és az Apaji útnak szintén meg van a nyomvonala. Ezeket a területeket mi már terv szinten beleraktuk a rendezési tervbe.

Korbádits Tibor kérdezte, hogy pénz lesz-e rá. Bízunk benne, hogy a TCG üzem mellett megjelennek a nagy forgalmat generáló üzemek. Nyilván ennek az lesz a következménye, hogy a TCG 18 hónap múlva történő indulásáig készen kell lenni az Apaji útnak. Nem tehetjük ki a behajtani tilos táblákat, amíg nincs alternatív útvonal. Amikor meg lesznek, folyamatosan tudjuk szűkíteni a forgalmat. Az már látható, hogy sokkal kevesebb személykocsit szeretnénk látni. Ezért szüntettük meg a belső parkolókat, de le lehet rakni a gépeket az uszoda előtt, a templom környékén, az ÁMK parkolójában és még néhány olyan parkolót alakítottunk ki, amely fel tudja fogni ezeket. A következő lépés, hogy parkoló órát

teszünk mellé és megnöveljük ezeknek a parkolóknak az átbocsátó képességét. A parkolóórának a bevétel a kisebb szándéka, a nagyobbik, hogy minél pergősebb legyen egy adott parkolóhely kihasználása. Hiszen ha fizetni kell érte, biciklivel vagy gyalogosan jönnek. Folyamatosan törekszünk arra, hogy a külső elkerülő út megépüljön, és ezzel párhuzamosan kitiltsák a nehéz járműveket.

Dr. Szalay Benő: Elmondja, hogy a Baksay és Kecskeméti utca kereszteződésében a gyalogosok sokszor nehezen tudnak átmenni.

Bódi Szabolcs polgármester: Elmondja, hogy egy átkelő tervezését el fogják indítani, amely borzasztó egyszerű, 6-7 hónap és 1 millió forint kell hozzá.

Dr. Fang Simon képviselő: Elmondja, hogy az üzletsoroknál kialakítandó mozgáskorlátozott parkolót nagyon jónak tartja, s kéri, hogy legalább még egy legyen, ez el is fér ezen a helyen. Kéri, hogy legyenek kerékpártároló helyek is.

Kiss-Gál Zsuzsanna építésztervező: Elmondja, hogy minden közintézménynél és minden komolyabb helyen van kerékpártároló, hiszen itt rendkívül sokan használnak kerékpárt.

Baski Jónás: Elmondja, hogy nagyon szép a központ rendezése, de nagyon sajnálja, hogy a külső területekkel nem foglalkoznak kellőképpen, ez sajnos az elmúlt 15 évben is így volt. Itt a csodálatos burkolat a külső területeken a csodálatos por. A külső területeken, ha nem esik az eső, nyeljük a port. Nem igazán érti, az egyikre van pályázati lehetőség, a másikra nincs. Valóban jó lenne, ha nem lenne ennyi gépkocsi közlekedés, ami van. De arra is gondolni kell, hogy ma már több gépkocsi van, mint tegnap volt, és úgy gondolja, hogy holnap még több lesz. Igaz, hogy ezen a terven látunk mozgáskorlátozott parkolót, de ezt kevésnek tartja. Egyre többen lesznek olyan emberek, akik nehezen mozognak. Sajnos ezzel maga is így van. A posta melletti területen is kellene ilyen parkoló. Felhívja a polgármester és a képviselők figyelmét, hogy jó lenne, ha tényleg úgy csinálnák, ahogy megígérték. Például megígérték egy újságcikk hatására, hogy a Csillag és a Hajnal utcának meg lesz a burkolása, ez azóta sem történt meg, semmiféle mozgás ebben nem történt. Jó lenne, ha a külső részekre is gondólnának egy kicsit.

Bódi Szabolcs polgármester: Elmondja, hogy amikor zsíros kenyérből és almából lehet választani, nem mondhatom, hogy tökfőzeléket kérek. Erre lehet pályázni! Uniós forrás pillanatnyilag erre volt, illetve a Szippankó utca és minden olyan utca jöhet még, a Vásár tér utca, Apaji utca, azok, ahol hadiállapotok vannak, és ha ide jönne egy tudósító, azt mondaná, gyönyörű képeket tudna készíteni az aknázásról, de indul néhány hónapon belül a csatornázás, ez azt jelenti, hogy ezek nyomvonalában felújítás is lesz.

Elmondja, hogy intézkedni fognak arról, hogy a tér felújítása által nem érintett posta részen ugyancsak kialakításra kerüljön egy mozgáskorlátozott parkoló. Így megsokszorozzuk a mozgáskorlátozott parkoló helyek számát, eddig egy sem volt, most négyet tudunk elhelyezni.

Dr. Jakab László: Elmondja, hogy a képeken nem látta, de az Öreg gimnázium oldalánál jó lenne padokat elhelyezni. Valamikor 40-50 évvel ezelőtt ott kellemes félhomály volt és odajártunk csókolózni. Ne fosszuk meg a fiatalokat, nagyon kellemes és az éppen arra járó emberekkel szegényebb lesz.

Kiss-Gál Zsuzsanna építésztervező: Elmondja, hogy oda vannak tervezve padok, de „sajnos” van világítás is.

Bódi Szabolcs polgármester: Elmondja, hogy csókolózós padunk már van az Erzsébet téren és használják is.

Lesi Árpád alpolgármester: Elmondja, hogy Kiskunlacházán a főtéren mellett van a játszótér és ott jóval nagyobb a forgalom. Elmondja, hogy a városháza felújítása 150 MFt és régi kultúrház felújítása 60 MFt lesz. Ez is benne van a 600MFt-ban.

Csabai Sándorné: Kérdezi, hogy mi lesz a buszmegállókkal? A templom mellett is van, az Erzsébet téren is van, a kenyérboltnál is van. Kérdezi, hogy a másik kúttal mi lesz, megjegyzi, szeretné, ha ezt is felújítanák.

Kiss-Gál Zsuzsanna építésztervező: Elmondja, hogy a buszmegállók felújításra kerülnek, új váróval, padokkal. A kút szintén felújításra kerül.

Bódi Szabolcs polgármester: Elmondja, hogy ez a terv a Kálvin térre vonatkozik. Az eredeti másik artézi kút a jelenlegi Szász Károly szobor alatt van. Szombati Gyula bácsi megmutatta a Szász Károly szobor avatásakor, hogy az ő gyerekkorában emlékezett arra, hogy ott volt a talp és kivezték ezt a vizet a főtéren. Ez rendkívül sarkalatos kérdés, és örül, hogy itt alkalma van elmondani. Egy orvosi delegáció volt itt, amíg mi bóklásztunk a főtéren, akik, amikor meghallották, hogy oldott jódot tartalmazó, meleg vizes artézi kutunk van, akkor azt mondták, palackozó, ivókúra és még egy adalék arra, hogy Kunszentmiklóson egy nagyon komoly gyógy centrumot hozzanak létre. Ez az egyik kút, a másik kút tiszta vizű. Alacsonyabb hőmérsékletű. Egyrészt, mint katasztrófavédelmi helyi vezető mondja, hogy ha Kunszentmiklós környékén nem tudunk legalább két kutat függetleníteni az elektromos hálózattól és a nagy gerincvezetektől, akkor nagyon kiszolgáltatottak leszünk. Tehát kell mindenképpen ez a kút itt a főtéren, a teljes rekonstrukcióját megcsináljuk, és a hajdani barokk kutat fogjuk eredeti formájában visszaépíteni. Ennek meg van a költségvetési fedezete, ez

önmagában 10 millió forint. Itt újra kell faragni a köveket, és újra kell összeállítani. A másik kút pillanatnyilag nincs tervben, de annak a feltárását mindenféleképpen elkezdjük. Kell olyan kút, ami egy áradás, egy ipari szennyezés esetében, amikor a tassi parti szűrésű kutakat nem lehet üzemeltetni, az működőképes legyen. Az 500 köbméteres tartályból másfél nap alatt elfogy a víz. Polgárvédelmi szempontból egy megoldás van, a pozitív artézi kutakat helyreállítani, úgy kell megcsinálni, hogy legyen nyelési lehetőség.

Bély Katalin: Elmondja, hogy jó lenne, ha az üzletek előtt kerékpártároló is lenne, s úgy látta, hogy a padoknak nincs támlája, jó lenne, ha támlás padok lennének. Megjegyzi, nem tudja, hogy a kisebb lámpák nem lesznek-e veszélyben?

Bódi Szabolcs polgármester: Elmondja, hogy valóban támlás padokat kell kihelyezni. A lámpákkal kapcsolatban megjegyzi, hogy azok vandálbiztosak, kitörhetetlenek.

Takács Tibor Elmondja, hogy Kálvin tér 11. szám alatti lakos és parkoló ellenes vagyok, itt családok laknak, gyerekek laknak, van 18 lakás, nem egyszerű elviselni a zajt, ami szombat este van, jó lenne, hogy ha az önkormányzat figyelembe venné az ott lakók érdekét.

Bódi Szabolcs polgármester: Elmondja, hogy köszöni a figyelmet, a javaslatokat, a jobbító szándékot. Ezeket vissza fogjuk látni a rajzokban, mint ahogy az eddigieket. Az előkészítő munkákat megköszöni.

*****

Bódi Szabolcs polgármester: Megköszöni a megjelenést. Az ülést 20.25 órakor bezárja.

kmf.

Bódi Szabolcs
polgármester

Józan Judit
jegyző

